

Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2018-2029

LRF Västra Götaland har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat förslag och vi redovisar härmed vårt yttrande. Vår organisation företräder närmare 25 000 medlemmar i länet av vilka ett stort antal driver företag i de gröna näringarna. Alla dessa medlemmar är i hög grad beroende av en fungerande transportinfrastruktur, både som näringsidkare och som boende i alla delar av länet.

Möjliggörare

Vi ser oss som möjliggörare i byggandet av ett hållbart samhälle. Från vår näring, den gröna näringen, kommer huvuddelen av de resurser som krävs för ett liv på jordens yta och vi är de enda företagare som skapar egentlig tillväxt. I sammanhangen transportinfrastruktur är vi en av framtidens energileverantörer, både vad gäller elenergi (sol, vind, vatten etc) och energi från växande grödor och restprodukter (biogas, HVO etc). Ökningen av transporter är dramatisk både för gods och persontransporter och vi är en viktig del i det framtida fossilfria Västra Götaland. Det finns stora outnyttjade resurser i länet och vi kan öka produktionen flerfaldt inom både jord- och skogsbruket med rätta förutsättningar och villkor. Begränsad klimatpåverkan behöver inte nödvändigtvis uppnås med minskade utsläpp, man måste i andra änden förstå att ökad produktion av biomassa ger samma effekt. Jord- och skogsbruk är näringar som binder koldioxid med hjälp av fotosyntesen vilket gör att verksamheten bidrar till klimatkompensation. Om man både ökar produktionen från dessa näringar och samtidigt minskar utsläppen från fossila källor medför detta naturligtvis dubbelt så stor positiv påverkan på klimatet.

Göteborg?

Det är bekymmersamt att så mycket fokus läggs på staden Göteborg i den regionala planen. Med respekt för dess invånarantal och framtida expansion, men staden fungerar inte som en enskild organism. Den är alltid beroende av sin omgivning och kan inte utvecklas utan denna. Staden Göteborg kräver sin omkringliggande landsbygd både för försörjning av mat, energi, rekreation osv och för sitt kvittblivande av diverse avfall. Länet Västra Götaland är stort och uppbyggt av alla våra städer och alla våra landsbygder. De nationella målen beskriver att vi måste säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet och vår uppfattning är att den regionala planen är snedvriden ur detta perspektiv.

Att lägga för stort fokus på en enskild stad riskerar också att cementera uppfattningar som leder till ytterligare urbanisering. Den allmänna bilden blir på sikt att det bara är här man satsar och det är alltså här man måste bo för att satsas på. Det är inte en utveckling vi önskar oss i ett län som har så stor potential till hög livskvalitet vart man än befinner sig idag.

Det mindre vägnätet

För företagande och boende på landsbygden är det av högsta vikt att det småmaskiga vägnätet fungerar väl. Vi ser därför positivt på att man fortsatt prioriterar och satsar på detta. Det ligger i sakens natur att det större vägnätet bär fler fordon per dygn, men dessa fordon kommer någonstans ifrån och här måste man se till helheten. Västra Götaland är till ytan Sveriges största jordbrukslän och jordbruket sysselsätter mer än 30 000 personer i länet. LRF Västra Götaland finner det anmärkningsvärt att man under punkten 2.1 inte överhuvudtaget nämner jord- och skogsbruk och dessa näringars betydelse för länet. Från 2017 finns också en nationell livsmedelsstrategi som syftar till att öka produktionen i landet, och det är sannolikt att den kommer öka mycket i vårt län. Varje lantbruksföretag beräknas sysselsätta ca 2,5 personer.

Skogen är också en viktig näring för länet och det finns närmare 50 000 skogsägare här. Hela 80% av skogsarealen i länet ägs som familjeskogsbruk vilket är en betydligt större andel än för riket som snitt.

Den gröna näringen är speciell då den är helt platsbunden. Det går inte att sitta på ett kontor i Skövde och röja skog i Timmersdala eller mjölka kor i Töreboda – man måste fysiskt vara där. Detta gäller både personella resurser som insatsvaror, och naturligtvis även de produkter som genereras i våra företag. En del av dessa transporter måste ske varje dag året om och det ställer höga krav på infrastrukturen.

Inflytande

Det är viktigt att näringslivets behov tas tillvara när pengar ska fördelas och vi ser det som viktigt att dess representanter har inflytande där det är befogat. Ett exempel är de så kallade bärighetsgrupperna, där medel förvisso fås ur nationell plan men där det fungerar på olika sätt i olika delar av länet. Önskvärt vore en större samsyn och en högre grad av nätverkande mellan myndigheter och verksamhetsutövare på alla nivåer och i olika typer av grupperingar. Härigenom tror vi på att få ett bättre utnyttjande av skattemedel.

Digitalisering och val av bostadsort

I takt med digitaliseringen öppnar möjligheter upp sig för fler att bo där de trivs bäst och slippa undan pendling. För oss som i hög utsträckning bor på landsbygden är detta ett gyllene tillfälle att locka till oss fler fastboende som på olika sätt kan bidra till välfärd och livskvalitet för alla. Det är nödvändigt att förutsättningarna görs så goda som möjligt och kommunikationer är en mycket viktig förutsättning. Både fungerande pendlingstrafik och väl underhållet vägnät är faktorer som kan vara avgörande för vart man bosätter sig. Det är också viktigt att tillgången till nya drivmedel är god även på landsbygden. Man måste kunna tanka biogas eller ladda sin elbil oberoende av var man bor, det är en förutsättning för att de fossila bränslena ska kunna fasas ut inom överskådlig tid. Detta är också en rättvisefråga för samhällsmedborgarna.

Spårtransporter

Transport på järnväg kan i många fall avlasta vägnätet, både vad gäller gods och persontrafik. Detta gäller i synnerhet de mindre järnvägarna. Utbyggnad kan vara positivt men primärt måste den befintliga spårtrafiken fungera. För många linjer har redan lagts ner på grund av vikande trafikmängd och ett genomtänkt underhåll skapar bättre förutsättningar för fungerande trafik. Det blir snabbt en ond cirkel om spårtrafiken utnyttjas dåligt. Järnväg borde verkligen vara framtidens transportmedel med tanke på dess klimatnytta jämfört med vägtrafik.

Framtidsfokus!

Om hela länet ska leva och vi vill skapa ett närmare Västra Götaland måste framrutan vara betydligt större än backspegeln. Vi uppmanar därför Västragötalandsregionen att se potentialen i framtiden genom att vidga synen på vårt län och inse att vi är framtidens leverantörer av välfärd. Här finns alla möjligheter!